

Základní škola, Příbram VII, 28. října 1

adresa: 28. října 1, 261 01 Příbram VII, ID schránky: gat7bbm

IČ: 47074370, DIČ: CZ 47074370, bankovní spojení: 917 120 207 / 0100

tel.: +420 326 551 440, e-mail: info@5zs-pb.cz, web: <https://zs28rijna.cz/>

Čj.:
1147/2024

Vyřizuje:
Mgr. R. Nováková

V Příbrami dne:
24. 10. 2024

Vážený pan
Juda Kaleta
Kollárova 456
509 01 Nová Paka
ID DS: 7aj6jvt

Vážený pane Kaleta,

oslovil jste e-mailem naši organizaci 31. 7. 2024 s žádostí, že byste se rád dozvěděl více informací o naší základní škole a chtěl byste se proto seznámit s obsahem našeho školního vzdělávacího programu (ŠVP). Ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím jsem Vám umožnila nahlédnout do papírové podoby našeho ŠVP, protože ŠVP ani jeho části nezasíláme. Tuto informaci jsem Vám zaslala v naší e-mailové komunikaci v srpnu 2024. Osobní návštěva školy pro Vás nebyla možná. Vyhovuji Vaší žádosti zaslané datovou schránkou o zaslání části ŠVP, která obsahuje učební osnovy vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Zasláná část ŠVP bude využita ke kvantitativnímu výzkumu na reprezentativním vzorku škol v rámci Vašeho doktorského studia na FF UK, oboru didaktika dějepisu. Náklady se zasláním části ŠVP naší organizaci jsou minimální, úhradu si neúčtujeme.

Renata Nováková
Mgr. Renata Nováková
ředitelka školy

Základní škola, Příbram VII,
28. října 1
261 01 Příbram VII - 1
-4-

5.10 DĚJEPIS /Dě/

Vyučovací předmět Dějepis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Jeho obsahem je rozvíjení klíčových kompetencí a naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Dějepis stanovených RVP ZV. Vyučuje se ve všech ročnících druhého stupně a navazuje na základy, které žáci získali v předmětu Člověk a svět na 1. stupni. Předmět Dějepis přesahuje do dalších vyučovacích předmětů, nejčastěji se prolíná se společenskými vědami (předmět Výchova k občanství – v tématech stát a právo, mezinárodní vztahy, aj.), ale i s Českým jazykem a literaturou (světová a národní literatura a významní autoři), Zeměpisem (historická geografie), Matematikou (orientace na časové ose a historická datace) a Fyzikou (technické vynálezy).

Hlavním záměrem je kultivace a uchování kontinuity historického vědomí jedince, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu se světovým a evropským vývojem. Kritickým analýzám jsou podrobována významná období a důležité historické mezníky, jež napomáhají formovat vlastenecké cítění a usnadňují chápání odlišnosti jiných kultur. V této souvislosti se jedná především o dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace, jedná se tak potažmo o přípravu žáků na život v integrované Evropě.

Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Výuka žáky vede ke kritickému přístupu a hodnocení národního a světového kulturního a přírodního dědictví, k základním principům demokracie a občanského života. Porozumění historickým souvislostem eliminuje rasistické, extrémistické a xenofobní tendence, naopak vede žáky k toleranci druhých.

Do výuky jsou dle potřeby zahrnovány samostatné a skupinové projekty krátkodobého i dlouhodobého charakteru. Předpokládají se též akce mimo školu, například exkurze s historickým zaměřením, návštěva muzea, archivu a významných památek, besedy aj.

Týdenní hodinová dotace: 6., 7., 9. ročník – 2 hodiny; 8. ročník – 1 hodina.

Tabulka klíčových kompetencí, průřezových témat a jejich naplňování

Zkratka	Kompetence/PT	Naplňování klíčových kompetencí a průřezových témat
KK1	k učení	<ul style="list-style-type: none"> • podněcujeme zájem a pozitivní vztah k historii • umožňujeme žákům pracovat s různými historickými prameny a pomůckami • zařazujeme do výuky aktivizační metody • vedeme žáky k chápání historických souvislostí a k základní historické kritice
KK2	k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> • vedeme žáky k zobecňování informací a jejich praktické aplikaci • zadáváme žákům konkrétní problémové situace a vedeme je k základům logického vyvozování • podporujeme u žáků samostatnost, tvořivost
KK3	kommunikativní	<ul style="list-style-type: none"> • klademe důraz na správné používání odborné terminologie • vedeme žáky k věcnému formulování a obhajobě závěrů
KK4	sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> • zapojujeme žáky do skupinové práce a navýváme je na zastávání různých rolí • vedeme žáky k sebehodnocení
KK5	občanské	<ul style="list-style-type: none"> • podporujeme u žáků kladný vztah k památkám z minulosti • podněcujeme u žáků zájem o aktuální dění ve společnosti
KK6	pracovní	<ul style="list-style-type: none"> • vedeme žáky k vhodnému zacházení se zapůjčenými pomůckami a k dodržování daných pravidel a zásad slušného chování

KK7	digitální	<ul style="list-style-type: none"> • zařazujeme do hodin práci s digitálními technologiemi • apelujeme na bezpečné a etické chování v digitálním prostředí
PT1 OSV	osobnostní a sociální výchova	<ul style="list-style-type: none"> • zařazujeme do výuky aktivizační metody ke zlepšení schopnosti zapamatování zlomových historických událostí
PT2 VDO	výchova demokratického občana	<ul style="list-style-type: none"> • probíráme s žáky princip demokratických voleb a účast občanů v politickém životě • vedeme žáky k rozpoznávání demokracie a jejímu porovnávání s diktaturami a fungováním monarchií
PT3 EGS	výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> • seznamujeme žáky s kořeny a zdroji evropských civilizací a vedeme je k schopnosti vyhledat mezníky evropské historie • vedeme žáky k poznávání národních dějin v souvislosti s evropskými dějinnými událostmi a pojmenováváním shodných a rozdílných kroků
PT4 MKV	multikulturní výchova	<ul style="list-style-type: none"> • umožňujeme žákům všimnout si v daných obdobích kulturních rozdílů v různých prostředích • vedeme žáky k rozpoznávání důvodů vzniku rasové nesnášenlivosti, doložení jejích projevů i historicky
PT5 ENV	environmentální výchova	<ul style="list-style-type: none"> • vedeme žáky k porovnávání ekosystémů na různých místech planety v různých dobách, období před a po průmyslové revoluci a vlivu průmyslu na prostředí • umožňujeme žákům poznávat rozdílný společenský vývoj na Zemi v souvislosti s podmínkami prostředí, zabývat se vztahem regionu i lidí ke kulturním památkám, kulturní tradici, vyjadřovat se k problémům zásahu člověka do životního prostředí v jednotlivých obdobích dějin
PT6 MEV	mediální výchova	<ul style="list-style-type: none"> • vedeme žáky k uvědomění si nutnosti médií v životě lidské společnosti, k rozpoznávání dezinformace (na konkrétních příkladech) • zařazujeme práci s médií jako důležitého zdroje historického poznání

5.10.1 – 6. ROČNÍK: DĚJEPIS

Výstupy Člověk v dějinách	Učivo	Průřezová témata
D-9-1-01 Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků.	význam dějin pro jednotlivce a společnost	
D-9-1-02 Uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.	způsoby výzkumu; význam archeologie; práce s dějepisnými zdroji; instituce uchovávající historické prameny	OSV – Rozvoj schopností poznávání 1b
D-9-1-03 Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.	periodizace dějin; čtení v dějepisné mapě a atlasu	
Výstupy Počátky lidské společnosti		
D-9-2-01 Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.	periodizace pravěku a jeho základní charakteristika; vývoj člověka; paleolit; mezolit; neolit; vývoj zemědělství; život v neolitu; eneolit a vývoj řemesel; doba bronzová, kov, obchod	ENV – Ekosystémy 1b, c, i, k

D-9-2-02 Objašni význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost.	život v době bronzové; formování evropských etnik; doba železná, diferenciace společnosti; Keltové; Germáni, doba římská; příchod Slovanů	ENV – Lidské aktivity a problémy ŽP 3a, g, i, j
Výstupy Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury		
D-9-3-01 Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.	civilizace a typy starověkých států; nejstarší civilizace – Mezopotámie, Sumer, Asýrie, Babylonie, Palestina; Židé a význam judaismu pro evropskou civilizaci	MKV – Etnický původ 3a-e ENV – Ekosystémy 1c-e, j ENV – Základní podmínky života 2a-c, o
D-9-3-02 Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	starověký Egypt, Indie a Čína	MKV – Etnický původ 3d
D-9-3-03 Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství.	starověké Řecko; řecká kolonizace; Sparta a Atény; řecko-perské války; peloponéská válka; Alexandr Makedonský; helénismus; řecká kultura. Starověký Řím; punské války; Spartakovo povstání; občanské války; Julius Caesar; Augustus; vznik a šíření křesťanství; římská kultura	VDO – Občan, občanská společnost a stát 2a, c-f EGS – Jsme Evropané 3a, b
D-9-3-04 Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.	formy vlády antických civilizací	ENV – Vztah člověka k prostředí 4i, j EGS – Jsme Evropané 3a, b

5.10.2 – 7. ROČNÍK: DĚJEPIS

Výstupy Křesťanství a středověká Evropa	Učivo	Přířezová témata
D-9-4-01 Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států.	stěhování národů; počátky feudální společnosti; Francká říše; Byzantská říše; zrod a expanze islámu	EGS – Jsme Evropané 3a-c
D-9-4-02 Objašni situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech.	Sámova říše; Velká Morava; Cyril a Metoděj; počátky českého státu a první Přemyslovci; Kyjevská Rus a státy jižních Slovanů; Svatá říše římská; anglické a francouzské království	EGS – Objevujeme Evropu a svět 2a-c ENV – Lidské aktivity a problémy ŽP 3a, g, i, l
D-9-4-03 Vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí.	diferenciace západního a východního křesťanství; papežství; křížové výpravy; reconquista	EGS – Objevujeme Evropu a svět 2a, c, d

D-9-4-04 Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.	středověká města, kolonizace a zemědělství; vznik českého království; poslední Přemyslovci; nástup Lucemburků; Karel IV.; románská a gotická kultura; vrcholný středověk	ENV – Ekosystémy 1a-c ENV – Lidské aktivity a problémy ŽP 3b, d
Výstupy Objev a dobývání. Počátky nové doby		
D-9-5-01 Vysvětlí znovobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve.	humanismus a renesance; české království za posledních Lucemburků; Jan Víklef, reformní hnutí; dílo a odkaz Jana Husa	EGS – Evropa a svět nás zajímá 1a, b
D-9-5-02 Vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život.	husitská revoluce; vláda Jiřího z Poděbrad; Jagellonci; nástup Habsburků	VDO – Občan, občanská společnost a stát 2d, f
D-9-5-03 Popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky.	zámořské objevy; dobytí Latinské Ameriky a první koloniální říše	ENV – Vztah člověka k prostředí 4i, j
D-9-5-04 Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.	rekatolizace; boj Anglie, Francie a Nizozemí proti Habsburkům; Rudolf II. a české země; Třicetiletá válka; české stavovské povstání; Bílá hora a její důsledky	EGS – Objevujeme Evropu a svět 2a, b, d
D-9-5-05 Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.	vláda Habsburků po třicetileté válce; české baroko; rekatolizace a germanizace Čech	EGS – Objevujeme Evropu a svět 2a
D-9-5-06 Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek.	kultura a památky pozdního středověku – rozvoj umění a vědy	EGS – Evropa a svět nás zajímá 1b, e

5.10.3 – 8. ROČNÍK: DĚJEPIS

Výstupy Modernizace společnosti	Učivo	Průřezová témata
D-9-6-01 Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	průmyslová revoluce v Anglii a světě; vznik USA; Velká francouzská revoluce; napoleonské války; české země za vlády Marie Terezie a Josefa II.	ENV – Lidské aktivity a problémy ŽP 3e-g
D-9-6-02 Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě.	Vídeňský kongres; národně osvobozenecká hnutí	EGS – Objevujeme Evropu a svět 2g ENV – Lidské aktivity a problémy ŽP 3f
D-9-6-03 Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národním hnutím vybraných evrop. národů.	národní obrození; emancipace čs. národa v Rakouském císařství; sjednocení Německa, Itálie; občanská válka v USA; revoluce 1848	EGS – Objevujeme Evropu a svět 2c, d MKV – Etnický původ 3 b, d MKV – Multikulturalita 4b

D-9-6-04 <i>Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.</i>	viktoriánská Anglie a konflikty mezi velmocemi, politické a společenské proudy; koloniální expanze; změny na Balkánském poloostrově	EGS – Objevujeme Evropu a svět 2c
Výstupy Moderní doba		
D-9-7-01 <i>Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.</i>	1. světová válka, rozvoj válečné techniky; revoluce a bolševická diktatura v Rusku; čs. legie, domácí a zahraniční odboj	ENV – Lidské aktivity a problémy ŽP 3f VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 4e
D-9-7-02 <i>Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.</i>	nová mapa Evropy po 1. sv. válce; vznik ČSR	EGS – Jsme Evropané 3 b, c EGS – Objevujeme Evropu a svět 2a, c, g MKV – Kulturní difference 1c ENV – Lidské aktivity a problémy ŽP 3l

5.10.4 – 9. ROČNÍK: DĚJEPIS

Výstupy Moderní doba	Učivo	Průřezová témata
D-9-7-03 <i>Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vyjatého nacionalismu.</i>	důsledky 1. světové války a meziválečná Evropa; bolševismus, fašismus, nacismus; Velká hospodářská krize, vzestup fašismu a krize demokracie	EGS – Jsme Evropané 3f MKV – Lidské vztahy 2d MKV – Princip sociálního smíru a solidarity 5a
D-9-7-04 <i>Na příkladech vylóží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.</i>	druhá světová válka; nacistický holocaust; důsledky války a poválečné uspořádání světa	VDO – Občan, občanská společnost a stát 2a-f
D-9-7-05 <i>Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.</i>	první republika; Mnichov a zánik ČSR; 2. sv. válka v Protektorátu Čechy a Morava; domácí a zahraniční odboj; poválečný vývoj u nás; únorový převrat 1948	EGS – Objevujeme Evropu a svět 2a, c-e MEV – Vnímání autora mediálních sdělení 4a, c
Výstupy Rozdělený a integrující se svět		
D-9-8-01 <i>Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků.</i>	formování mocenských sfér a počátky studené války; nástup komunistických režimů v Evropě a ČSR; bipolární rozdělení světa; horké konflikty studené války; komunistický režim v ČSR a jeho pád v roce 1989	VDO – Formy participace občanů v politickém životě 3 a, c VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 4 a-e EGS – Jsme Evropané 2b, f MEV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 1 c-e

D-9-8-02 <i>Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce.</i>	vznik NATO a Varšavské smlouvy; rozpad komunistického bloku; vznik EU; ČR po roce 1989; vznik státu Izrael; arabsko-izraelské války	VDO – Formy participace občanů v politickém životě 3a EGS – Jsme Evropané 3c, d, g ENV – Vztah člověka k prostředí 4a, d, j
D-9-8-03 <i>Posoudí postavení rozvojových zemí.</i>	dekolonizace, rozpad koloniálního systému v Asii a v Africe	ENV – Lidské aktivity 3l
D-9-8-04 <i>Prokáže základní orientaci v problémech současného světa.</i>	svět po studené válce; rozdělení ČSR a vznik ČR; problém mezinárodního terorismu; integrace a globalizace	ENV – Lidské aktivity 3a, b, f, i ENV – Vztah člověka k prostředí 4c, e, f, h, j

5.11 VÝCHOVA K OBČANSTVÍ /No/

Vyučovací předmět Výchova k občanství vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Jeho obsahem je rozvíjení klíčových kompetencí a naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Výchova k občanství stanovených RVP ZV. Vyučuje se ve všech ročnících 2. stupně. Výchova k občanství vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života v demokratické společnosti. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přínaléžitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Vyučovací předmět Výchova k občanství ve svém vzdělávacím obsahu přímo navazuje na předmět Člověk a svět, který je vyučován na 1. stupni. Zaměřujeme se na vytváření kvalít, které souvisejí s orientační žáků v sociální realitě a jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Vedeme žáky k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamujeme žáky se vztahy v rodině a širších společenských, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Vedeme žáky k respektování a uplatňování mravních principů a pravidel společenského soužití a přebírání zodpovědnosti za vlastní názory a chování. V hodinách rozvíjíme občanské a právní vědomí žáků, motivujeme je k aktivní účasti na životě demokratické společnosti, především na životě regionu. Žáci jsou vedeni k uvědomování si hodnoty a významu peněz. V hodinách se seznamují s využíváním financí ve veřejném i osobním životě, s fungováním finančních institucí potřebných pro ekonomiku demokratického státu.

Týdenní hodinová dotace: 6. – 9. ročník – 1 hodina.